

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura powszechna wieku XIX (1851-1900) (Ćw. audytoryjne), PG_00141414						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Janusz Mosakowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Celem głównym przedmiotu jest zapoznanie studentów z najwybitniejszymi dziełami literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i jej autorami oraz zdobycie i doskonalenie przez uczestników zajęć umiejętności analizy i interpretacji owych dzieł.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	Student: • rozumie mechanizmy kształtowania kultury europejskiej 2 połowy XIX wieku przez literaturę tego okresu (K_W01, K_W02), • objaśnia powiązania literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku ze sztuką, filozofią i historią powszechną (K_W01, K_W02), • rozumie najważniejsze pojęcia związane z poszczególnymi etapami procesu historycznoliterackiego w wieku XIX (K_W01, K_W02), • nazywa i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • identyfikuje relacje występujące pomiędzy poszczególnymi literaturami narodowymi w 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • umie analizować i interpretować zjawiska literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Student • uświadamia sobie zakres własnej wiedzy dotyczącej literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i konsekwencji z tego wynikających (K_U06) • dąży do samodzielnego poszerzania posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i umiejętności jej interpretowania (K_U06)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Student: • zajmując się zagadnieniami literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie, umie kierować pracą zespołową (K_K01), • w wyrażaniu opinii na temat literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku zachowuje ostrożność oraz krytycyzm wynikające z uświadomienia sobie wieloaspektowości obserwowanych i ocenianych zjawisk, wypowiedzi i faktów (K_K01), • wykazuje wrażliwość kulturową w stosunku do literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku pojmując ją jako ważny element wspólnego dziedzictwa kulturowego i komunikacji międzykulturowej (K_K01), • uczestniczy aktywnie w życiu kulturalnym jako jego uczestnik, odbiorca i propagator, wykorzystując także wiedzę dotyczącą literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_K01, K_K06).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student: • potrafi wyselekcjonować najważniejsze problemy i zagadnienia poruszane w opracowaniach literaturoznawczych odnoszących się do literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_U01), • analizuje, poddaje krytyce i wypowiada się pisemnie lub ustnie na temat omawianych dzieł literackich i odnoszących się do nich tekstów literaturoznawczych (K_U01, K_U03) • uczestniczy w dyskusji dotyczącej literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, wykorzystując wiedzę nabytą w trakcie zajęć oraz pracy indywidualnej (K_U01, K_U03),	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student: • poprawnie klasyfikuje i charakteryzuje główne epoki, prądy i zjawiska literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_U01, K_U03), • w uzasadnieniu swych sądów i interpretacji dotyczących literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku posługuje się argumentacją opartą na znajomości podstawowych metod analizy i interpretacji literaturoznawczej (K_U03), • potrafi zidentyfikować wpływ literatury powszechnej na literaturę polską (K_U03), • potrafi analizować i interpretować dzieła literatury powszechnej powstałe w 2 poł. XIX wieku (K_U03), • samodzielnie organizuje sobie pracę z tekstami uzupełniającymi i zdobywa wiedzę korzystając z sugestii prowadzącego ćwiczenia (K_U01, K_U03)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodolo-gicznej.	Student: • wymienia i charakteryzuje zjawiska, tendencje, nurty, epoki, gatunki i motywy literatury powszechnej powstałej w 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • zna gatunki literackie charakterystyczne dla poszczególnych epok literackich i definiuje ich przemiany na przestrzeni 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • wymienia wybitnych twórców poszczególnych literatur narodowych 2 poł. XIX wieku, przedstawicieli szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02), • zna i rozumie metody badawcze z zakresu poetyki historycznej i umie wykorzystać je, zajmując się literaturą powszechną powstałą w 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu	Zaznajomienie studentów z problematyką utworów stanowiących kanon literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, poprzez wskazanie i uzmysłowienie odpowiednich kontekstów estetycznych, literackich, społecznych i historycznych poszczególnych literatur narodowych. Praca z wybranymi tekstami eksponuje specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych a także zachodzące pomiędzy nimi wzajemne wpływy w sferze procesów historycznoliterackich. Teksty lekturowe omawiane w trakcie zajęć są reprezentatywne dla światowych prądów i stylów literackich właściwych dla 2 poł. XIX wieku. Treści merytoryczne obejmują problematykę rozwoju, periodyzacji i kształtu realizmu, pozytywizmu, naturalizmu i modernizmu w poszczególnych literaturach narodowych. Ich zadaniem jest uwypuklenie wspólnych i odmiennych zjawisk zachodzących w literaturze powszechnej 2 poł. XIX, które są istotne dla procesów rozwoju i przemian gatunkowych w ramach poszczególnych rodzajów literackich. Najbardziej reprezentatywne pod tym względem utwory literackie omawiane są w szerszym kontekście tendencji rozwojowych kultury europejskiej oraz ich związków z kulturą i literaturą polską.											
Wymagania wstępne i dodatkowe	A. Wymagania formalne Do realizowania treści przedmiotu niezbędne jest wcześniejsze zaliczenie przedmiotu: literatura powszechna wieku XIX (1801-1850); w wyjątkowych wypadkach prowadzący zajęcia może odstąpić od tej reguły. B. Wymagania wstępne W celu właściwej realizacji treści przedmiotu student powinien posiadać odpowiedni zakres wiadomości na temat najważniejszych dzieł literatury powszechnej od antyku po pierwszą połowę XIX wieku, procesów historycznoliterackich, jakie miały miejsce w tym czasie, a także rozwoju form i gatunków literackich; na podstawie tej wiedzy student powinien posiadać umiejętność syntetycznego i analitycznego ujmowania zjawisk historycznoliterackich. W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.											
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających</td><td>51.0%</td><td>50.0%</td></tr><tr><td>Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia</td><td>51.0%</td><td>50.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%	Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia	51.0%	50.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej										
Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%										
Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia	51.0%	50.0%										

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący zajęcia ustala precyzyjny zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu uwzględniając cele przedmiotu oraz specyfikę konkretnej grupy studentów. A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć Ch. Baudelaire, Kwiaty zła. Wybór, oprac. i wstępem opatrzył M. Jastrun, Warszawa 1958; J. Conrad, Lord Jim, przeł. A. Zagórska, Warszawa 1961; A. Czechow, Wybór dramatów, przeł. N. Gałczyńska [i in.], oprac. R. Śliwowski, Wrocław 1979 (BN II, 198); F. Dostojewski, Dzieła wybrane, wyd. 2, t. 1-6, Warszawa 1987 (1 z powieści do wyboru: Zbrodnia i kara; Idioty; Bracia Karamazow); G. Flaubert, Pani Bovary, przeł. A. Micińska, przedm. poprzedził J. Parandowski, Warszawa 1992; H. Ibsen, Wybór dramatów, przeł. J. Frühling, J. Giebułtowski, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa, cz. 1-2, Wrocław 1984 (BN II, 210) (Dzika kaczka; Dom lalki lub Nora); M. Maeterlinck, Trzy dramaty. Ślepcy. Wnętrze. Pelleas i Melisandra, oprac. F. Płażek, Kraków 1951; R. M. Rilke, Poezje, wybór, przełożył i posłowiem opatrzył M. Jastrun, Kraków 1987; Stendhal, Czerwone i czarne, przeł. i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy), Warszawa 1957; Strindberg, Wybór dramatów, wybór, przekł. i przypisy Z. Łanowski, wstęp L. Sokół, Wrocław 1977 (Panna Julia, Gra snów); Symboliści francuscy. (Od Baudelaire'a do Valery'ego). Wybór, wstęp i noty biograficzne M. Jastrun, Wrocław 1965 (BN II, 146); L. Tolstoj, Anna Karenina, przeł. K. Iłakowiczówna, wyd. 2, t. 1-4, Warszawa 1952-1953; L. Tolstoj: Śmierć Iwana Iljicza, w: tegoż, Opowiadania i nowele, przeł. J. Dmochowska, oprac. R. Łużny, Wrocław 1985 (BN II, 217); W. Whitman, Żdźbła trawy. Poezje wybrane. Słowo wstępne, wybór i oprac. J. Żuławski, Warszawa 1966; O. Wilde, Portret Doriana Graya, przeł. M. Feldmanowa, Warszawa 1957; E. Zola, Germinal, przeł. K. Dolatowska, wstęp i oprac. J. Nowakowski, Wrocław 1978 (BN II, 189). A.2. studiowana samodzielnie przez studenta M. Bachtin, Problemy poetyki Dostojewskiego, przeł. N. Modzelewska, Warszawa 1970; Auerbach, Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, t. 2, Warszawa 1968; Conrad w oczach krytyki światowej, wybór szkiców Z. Najder, Warszawa 1974; Czechow w oczach krytyki światowej, wyboru dokonał R. Śliwowski, Warszawa 1971; 5. Dzieje literatur europejskich, t. 1-3, pod red. Władysława Floryana, Warszawa 1977-1991; H. Friedrich, Struktura nowoczesnej liryki. Od połowy XIX do połowy XX wieku, opr. E. Feliksiak, Warszawa 1978; M. Janion, Żyjąc tracimy życie. Niepokojące tematy egzystencji, Warszawa 2003; J. Moréas, Symbolizm w: A. Z. Makowiecki, Młoda Polska, Warszawa 1987; V. Nabokov: Pani Bovary, w: tegoż, Wykłady o literaturze, Warszawa 2001; V. Nabokov: Anna Karenina, w: tegoż, Wykłady o literaturze rosyjskiej, Warszawa 2002; Od realizmu do preekspresjonizmu, pod red. G. Matuszek, Kraków 2001, M. Podraza-Kwiatkowska, Symbolizm w: Słownik Literatury polskiej XX wieku, pod. red. A. Brodzkiej, M. Puchalskiej i in., Wrocław 1992; Z. Przesmycki-Miriam, Maurycy Maeterlinck. Stanowisko jego w literaturze belgijskiej i powszechnej w: tegoż, Wybór pism krytycznych, t. I, Kraków 1967; Reizow, Flaubert, Warszawa 1961; M. A. Ruff., Baudelaire, Warszawa 1967; J. Smaga, Wstęp do: F. Dostojewski, Zbrodnia i kara, Wrocław 1987; Semczuk, Lew Tolstoj, Warszawa 1967; H. Suwała, Emil Zola, Warszawa 1968; R. Śliwowski, Antoni Czechow, Warszawa 1986; 23. A. Thibaudet, Pani Bovary, w: Sztuka interpretacji, t. I, oprac. H. Markiewicz, Warszawa 1971; P. Van Tieghem, Główne doktryny literackie we Francji, Warszawa 1971; Tolstoj w oczach krytyki światowej, wyboru dokonał P. Hertz; Zola, Powieść eksperymentalna w: J. Kulczycka-Saloni, Pozytywizm, Warszawa 1971; W. F., Asmus, Lew Tolstoj, Warszawa 1964; J. Barnes, Papuga Flauberta, Warszawa 1992; G. Blin, Stendhal i problemy powieści, przeł. Z. Jaremkowa-Pytowska, Warszawa 1972; J. Cassou, P. Brunel, F. Claudon i in., Encyklopedia symbolizmu, Warszawa 1992; R. Dyboski, Sto lat literatury angielskiej, Warszawa 1957; 34. R. Dyboski, Wielcy pisarze amerykańscy, Warszawa 1958; L. Eustachiewicz, Dramat europejski w latach 1887-1918, Warszawa 1993; M. Głowiński, Powieść i autorytety, w: Porządek, chaos, znaczenie: szkice o powieści współczesnej, Warszawa 1968; J. Kulczycka-Saloni, Emil Zola: kim być chciał być?, Miesięcznik Literacki 1967 nr 12; G. Lanson, P. Tuffrau, Historia literatury francuskiej, wyd. 3, Warszawa 1971; Literatura rosyjska w zarysie, pod red. Z.
-----------------------	-------------------------	---

		Barańskiego i A. Semczuka, Warszawa 1976; S. Mackiewicz, Dostojewski, Warszawa 1957; H. Markiewicz, Teorie powieści za granicą, Warszawa 1992; M. P. Markowski., Nietzsche. Filozofia interpretacji, wyd. 2, Kraków 2001; P. Mroczkowski, Zarys historii literatury angielskiej, t. II (Od preromantyzmu do czasów najnowszych), Katowice 1978; Nuda w kulturze, pod red. P. Czaplińskiego i P. Śliwińskiego, Poznań 1999; H. Peyre, Co to jest symbolizm?, Warszawa 1990; A. Rogalski, Pod północnym niebem. Sylwetki pisarzy skandynawskich, Poznań 1969; A. Rogalski, Trzy portrety niemieckie, Poznań 1980; G. Sampson, Historia literatury angielskiej w zarysie, Warszawa 1968, M. Sérullaz, G. Pillement i in., Encyklopedia impresjonizmu, Warszawa 1991; A. Sygietyński, Współczesna powieść we Francji. Gustaw Flaubert w: J. Kulczycka-Saloni, Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, Wrocław 1985; H. Taine, Historia literatury angielskiej, Warszawa 1900; A. Thibaudet, Historia literatury francuskiej. Od Rewolucji Francuskiej do lat trzydziestych XX wieku, Warszawa 1997; P. Szondi, Teoria nowoczesnego dramatu, Warszawa 1976; T. Walas, Dekadentyzm wśród prądów epoki (1. Treść i zakres pojęcia; 4. Światopogląd dekadenski) w: tejże, Ku odchłani, Kraków 1986; M. Wydmuch, Tomasz Mann, Warszawa 1979; M. Żurowski, Pani Bovary i rozwój powieści nowoczesnej, Przegląd Humanistyczny 1958 nr 4.
	Uzupełniająca lista lektur	B. Literatura uzupełniająca J. Conrad: Jądro ciemności, przeł. M. Feldmanowa [w:] Wybór opowiadań, opr. Z. Najder, Wrocław 1972 (BN II, 171); K. Hamsun, Głód, przeł. F. Miranandola, wyd. 2, Warszawa 1966; V. Hugo, Nędznicy, przeł. K. Byczewska, post. Z. Bieńkowski, t. 1-4, Warszawa 1962 lub tenże, Katedra Marii Panny w Paryżu, przeł. H. Szumańska-Grossowa, wyd. 2, t. 1-2, Warszawa 1955; H. James, W kleszczach lęku, przeł. W. Pospieszala, Poznań 1990; G. de Maupassant, Opowiadania, przeł. R. Czechańska-Heymanowa, Warszawa 1952; H. Melville, Moby Dick czyli Białe wieloryb, przeł. B. Zieliński, Warszawa 1961; Szolem Alejchem, Zaczarowany krawiec i inne humoreski, przeł. L. Górski, Warszawa 1959; I. Turgieniew, Ojcowie i dzieci, przeł. J. Guze, Warszawa 1972; A. de Vigny, Wielkość i niewola wojskowego stanu, przeł. J. Guze, Warszawa 1990; H. G. Wells, Wehikuł czasu, przeł. F. Wermiński, przekład zweryfikował i oprac. J. K. Palczewski, Wrocław 1985 (BN II, 216).
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Romantyzm, realizm, naturalizm, psychologizm, impresjonizm, historycyzm	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.